

Свети Јован Шангајски - светитељ који је бос ходао Београдом

Данас, 2. јула, Српска православна црква са својим верницима празнује Светог Јована Шангајског Чудотворца, руског светитеља српског порекла, угледног предавача на Охридској богословији, савременика и сарадника Светог Владике Николаја Велимировића. Мало је познато да је породица Светог Јована Шангајског, у 18. веку, под најездом Турака, из Србије избегла у Русију, да би – током октобарске револуције, из Русије избегли у Србију. Живећи као избеглица у оскудици, бивши племић зарађивао је за живот своје породице продајући дневне новине на углу Кнез Михаилове и Улице краља Петра.

Као Михаило Максимовић родио се 4. јуна 1896. године у Русији, у Харковској губернији у месташцу Адамовски. Потичао је из племићке породице, а његов отац Борис Максимовић био је српског порекла. Породица Максимовић избегла је у 18. веку у Русију пред најездом турских освајача. Српски језик у кући нису запоставили. На крштењу је добио име Михаило, док му је Јован касније монашко име.

Још као дечак Михаило Максимовић разликовао се од остале деце: тешко је говорио, мало је јео, није волео гимнастику ни плес. Његова француска дадиља прешла је, под дечаковим утицајем, у православље. Као осамнаестогодишњак Михаило је завршио Полтавски кадетски корпус и

уписао се на Правни факултет на харковском Царском универзитету где је дипломирао четири године касније. Кад је у Русији избила револуција, официр Максимовић је кренуо у рат на страни Цара Николаја борећи се против бољшевика. Рањен је у десну ногу и због тога је до краја живота остао хром.

У време грађанског рата у Русији са породицом је дошао у Србију. Живећи као избеглица у оскудици, бивши племић зарађивао је за живот своје породице продајући дневне новине, између осталих и „Политику”.

Овог необичног и сиромашног продавца новина сви су добро знали у Београду по томе што је и зими и лети ишао бос. Свакога јутра кренуо би прво у Патријаршију да тамо службеницима прода новине. Нико од њих није знао да је племић аскета, вредни продавац новина већ завршио два факултета.

У Београду је потом уписао и 1925. године завршио Теолошки факултет. У руској цркви у Београду га је владика Антоније, поглавар Руске заграничне цркве, произвео у чин чтеца. Замонашио се у Миљковом манастиру код Свилајнца 1925. године узевши име Јован, према свом претку Јовану Тоболском.

Свети синод Српске православне цркве поставио га је 1929. године за суплента Богословије у Охридској епархији у Битољу. Охридском епархијом тада је управљао владика Николај Велимировић.

Ђаци Богословије приметили су да отац Јован једе мало, и то само једном дневно, да се никада не љути и никада не спава, већ проводи ноћи клечећи пред иконом. Од дана свог монашког пострига па до смрти, никада није спавао у постељи.

Пошто никада није спавао, дешавало се да га за време часа ипак ухвати сан. У Битољу се убрзо прочуо као добротвор и добротворитељ. Отац Јован Максимовић посебно је поштовао светог Наума охридског јер је имао моћ исцељења душевно оболелих. Управо са иконом светог Наума обилазио је болнице и молио се за здравље болесника. Још из тог времена потичу приче о његовим чудотворним исцелитељским моћима.

Године 1934. постао је епископ Руске заграничне цркве и послат је у Шангај. У Шангају је основао Сиротиште светог Тихона Задонског које је удомило чак три и по хиљаде деце. Несрећне и напуштене малишане налазио је по буџацима шангајских четврти изгладнеле и болесне.

Тешко су га погађале и посете душевним болесницима и за њих се посебно молио. Сачувана су многобројна сведочанства некадашњих смртно болесних људи којима је Јован Шангајски помогао.

Руси су, после доласка комуниста на власт у Кини, поново кренули у изгнанство. Епископ Јован био је с њима. Свети синод Руске заграничне цркве поставио је владику Јована 1951. године за архиепископа западноевропског. Дошао је у Париз. Служио је Свету литургију на француском и холандском, баш као својевремено на грчком, црквенословенском, кинеском, или касније енглеском.

Свети синод преместио је потом Владику Јована Максимовића у Сан Франциско да би помагао завршетак градње тамошње велике Саборне цркве посвећене Пресветој Богородици. У Сан Франциско стигао је у јесен 1962. године.

Док је службовао у Паризу, називали су га Јованом Босим јер је често ишао бос. Није се обувао јер су му ноге стално биле отечене будући да га готово нико никада није видео да лежи и одмара се.

Последње четири деценије свога живота није имао уобичајени сан, одлучио се на подвиг ноћног бдења не спуштајући се никада на кревет. Његов узор у томе био је свети архиепископ Мелентије Леонтович чије су мошти почивале у Успењској цркви у Харкову и који је узео на себе молитвени подвиг борбе са сном проводећи ноћи непомично стојећи руку подигнутих увис и никада не лежући у кревет.

У Николајевској цркви у Сијетлу 2. јула 1966. године (19. јуна по старом календару) служио је Литургију. По свом обичају, после службе остао је у олтару још три сата. Онда је отишао у парохијски дом и ту се упокојио.

На дан смрти пратио је чудотворну икону Пресвете Богородице („Курскаја – Коренаја”). Пред њом се и упокојио. О себи је написао следеће: “Откад знам за себе, желео сам да служим правди и истини. Моји родитељи разгорели су у мени непоколебљиву тежњу да се борим за истину, а душа се моја усхићивала примерима оних који су жртвовали свој живот за њу.”

За светитеља је проглашен (канонизован) 2. јула 1994. од стране Руске заграничне православне цркве у Сан Франциску, Калифорнија.

mitropolija.com